

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС

МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»
Спеціальність А3 Початкова освіта
Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
початкової освіти та освітніх інновацій
протокол №1 від 26 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Моніторинг та оцінювання якості освіти
Викладач (-і)	доцент Ілійчук Любомира Василівна
Контактний телефон викладача	+380507075060
E-mail викладача	liubomyra.iliichuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно з розкладом
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом вивчення навчальної дисципліни є:</u> формування у здобувачів вищої освіти комплексної системи знань про моніторинг, вимірювання і оцінювання якості освіти, здатності до виявлення і дослідження чинників, які негативно впливають на розвиток освіти у контексті забезпечення її якості. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти ознайомлюються із системами внутрішнього і зовнішнього забезпечення якості освіти; етапами та інструментами проведення моніторингових досліджень на регіональному, національному і міжнародному рівнях; критеріями та показниками моніторингу й оцінювання якості освіти; механізмами й процедурами моніторингу та оцінювання якості освіти; оволодівають необхідними компетентностями, необхідними для здійснення відповідної діяльності й розуміння ролі і місця моніторингових досліджень у підвищенні якості освітньої діяльності закладів освіти.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою вивчення навчальної дисципліни є:</u> ознайомлення і формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про систему забезпечення якості освіти в Україні, її моніторинг та оцінювання як важливих інструментів інформування про стан і розвиток освітньої системи, її позитивні характеристики й негативні чинники функціонування з метою подальшого реагування у площині удосконалення і покращення якості освіти й освітньої діяльності закладів освіти. <u>Основними цілями вивчення навчальної дисципліни є:</u> сформувати у здобувачів вищої освіти ключові поняття про систему забезпечення якості освіти в Україні та її складові, розуміння ролі і впливу моніторингових досліджень на підвищення якості освітніх і управлінських процесів в закладі освіти, здатність визначати і розуміти механізми, процедури, критерії та показники моніторингу й оцінювання як важливих складників системи забезпечення якості освіти.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Загальні компетентності:</u> ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК-4. Здатність працювати в команді, міжособистісної взаємодії. ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК-9. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. <u>Фахові (спеціальні) компетентності:</u> СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово. СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності. СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність. СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із	

використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

Програмні результати навчання:

ПР-01. Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-02. Управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПР-11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР-16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

ПР-19. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміння застосовувати їх у професійній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
практичні заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна/ Вибіркова
8	013 Початкова освіта	4	Вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість годин		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Тема 1. Якість освіти: сучасні тенденції, підходи та стандарти	2	2	10
Тема 2. Система забезпечення якості освіти в Україні	2	4	10
Тема 3. Моніторинг та оцінювання якості освіти: сутність та основні поняття	2	2	10
Тема 4. Внутрішній моніторинг та процедури	2	4	10

оцінювання якості освіти				
Тема 5. Моніторинг та оцінювання в системі зовнішнього забезпечення якості освіти		2	4	10
Тема 6. Міжнародні та загальнодержавні моніторингові дослідження якості освіти		2	2	10
ЗАГ.		12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання знань здобувачів освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (http://surl.li/sveiyt). Оцінювання здійснюється на основі накопичувальної системи оцінювання знань за 100-бальною шкалою. Практичні заняття – 60 балів. Підсумкова контрольна робота – 30 балів. Самостійна робота (індивідуальне/творче завдання) – 10 балів. Здобувач освіти може отримати додаткові бали за результати неформальної освіти як результати навчання з навчальної дисципліни, що відображають зміст окремих тем (але не більше 10 балів) відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (http://surl.li/vvwxlh).			
Вимоги до письмової роботи	Підсумкова контрольна робота – 30 балів. Самостійна робота – 10 балів.			
Семінарські/практичні заняття	Максимальна оцінка – 5 балів.			
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 90% завдань під час вивчення дисципліни. При виставленні оцінки враховуються навчальні досягнення здобувачів освіти (бали), набрані за виконання всіх видів робіт під час поточного контролю, а також бали за результати неформальної освіти (http://surl.li/vvwxlh).			
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Форма здачі – комбінована (усна, письмова).			
7. Політика навчальної дисципліни				
<u>Письмові роботи.</u> Виконання письмових робіт у процесі вивчення навчальної дисципліни є обов'язковим для всіх здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Інформація щодо результатів тестування, виконання індивідуальних / групових робіт, презентації результатів самостійної роботи, загальна оцінка змістового модуля в цілому надається кожному здобувачеві освіти індивідуально, що відображено в електронному журналі. Неприпустимими є плагіат та списування. Інформація щодо оцінки виконання індивідуального завдання надається здобувачеві освіти після представлення результатів виконання роботи. Результати виконання індивідуального творчого завдання надаються згідно з розкладом практичних занять.				
<u>Академічна доброчесність.</u> Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень нормативно-правових документів та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (http://surl.li/vystzz), Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (http://surl.li/fhjkjz), Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (http://surl.li/qwibaw), Положення про запобігання				

академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/lympni>).

Відвідування занять. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/rokxqk>). Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/sveiyt>).

Неформальна освіта. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/vvwxlh>).

8. Рекомендована література

1. Аналіз стану та основні підходи з оцінювання якості надання освітніх послуг закладами вищої освіти України : монографія / за ред. С.Л. Лондара; ДНУ «Інститут освітньої аналітики». Київ, 2021. 160 с.
2. Байназарова О. Система моніторингу якості освіти на регіональному рівні. Луцьк : Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти, 2005. 129 с.
3. Белова Л. О., Бульба В. Г., Поступна О. В. Стан і проблеми здійснення управління якістю освіти та освітньої діяльності в Україні : експертне оцінювання. *Теорія та практика державного управління*. 2018. Вип. 2. С. 8–17.
4. Болюбаш Я. Я., Булах І. Є., Мруга М. Р., Філончук І. В. Педагогічне оцінювання і тестування : правила, стандарти, відповідальність. Київ : Майстер-клас, 2007. 272 с.
5. Вимірювання в освіті : підручник / за ред. О. В. Авраменко. Кіровоград : Лисенко В. Ф., 2011. 360 с.
6. Державний стандарт початкової освіти. 2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-p#Text>
7. Європейський простір вищої освіти : параметри якості та експертизи : навчальний посібник / уклад.: Батечко Н. Г., Бульвінська О. І., Локшина О. І., Моспан Н. В., Проценко О. Б., Сисоєва С. О., Соколова І. В.; за ред. Сисоєвої С. О. Київ, 2020. 152 с.
8. Ілійчук Л. Академічна мобільність як стратегічний вектор якісної підготовки майбутніх фахівців в епоху глобалізації та розвитку освітніх інновацій. *Проблеми освіти*. 2024. № 2 (101). С. 24–43. DOI: <https://doi.org/10.52256/2710-3986.2-101.2024.02>
9. Ілійчук Л. Вплив штучного інтелекту на якість освіти : можливості, виклики та загрози. *Науково-педагогічні студії*. 2024. Вип. 8. С. 232–248. DOI: <https://doi.org/10.32405/2663-5739-2028-8-232-248>
10. Ілійчук Л. Забезпечення якості вищої освіти в умовах воєнного стану : результати інформаційно-аналітичних досліджень. *New Inception*. 2023. № 1-2 (11-12). С. 47–55. DOI: <https://doi.org/10.58407/NI.23.1-2.4>
11. Ілійчук Л. Психосоціальна підтримка учасників освітнього процесу як індикатор якості освіти в умовах воєнного стану. *Науковий журнал Хортицької національної академії. (Серія : Педагогіка. Соціальна робота)*. 2023. Вип. 2 (9). С. 23–30. DOI: <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2023-9-20>
12. Ілійчук Л. Сучасні стандарти та показники оцінювання якості вищої освіти в Україні. *Науковий журнал Хортицької національної академії. Серія : Педагогіка. Соціальна робота*. 2022. Вип. 7. С. 47–59. DOI: 10.51706/2707-3076-2022-7-5.
13. Ілійчук Л. Управління якістю професійної підготовки майбутніх фахівців в умовах дистанційного навчання. *Сучасні тенденції забезпечення якості підготовки фахівців: проблеми та шляхи їх вирішення в умовах глобалізації та євроекономічної інтеграції : монографія / за заг. ред. В. В. Іванишин. Кам'янець-Подільський : Заклад вищої освіти «Подільський державний університет». Херсон : Олді+, 2022. С. 124–133.*

14. Ілійчук Л. Феномен якості вищої освіти у сучасному науковому дискурсі. *Проблеми освіти : збірник наукових праць*. 2022. Вип. 2 (97). С. 5–22. DOI: [10.52256/2710-3986.2-97.2022.01](https://doi.org/10.52256/2710-3986.2-97.2022.01).
15. Ілійчук Л. В. Інноваційні педагогічні технології у контексті розвитку системи забезпечення якості освіти. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2024. № 3. С. 16–25. DOI: <https://doi.org/10.32782/apv/2024.3.3>
16. Ілійчук Л. В. Особливості функціонування закладів вищої освіти в умовах воєнного стану крізь призму забезпечення якості професійної підготовки майбутніх фахівців. *Проблеми освіти*. 2023. № 2 (99). С. 6–23. DOI: <https://doi.org/10.52256/2710-3986.2-99.2023.01>
17. Ілійчук Л. Моніторинг та оцінювання якості освіти : методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2024. 54 с.
18. Ілійчук Л. Моніторинг як важлива складова системи забезпечення якості вищої освіти. *Молодь і ринок*. 2021. № 7–8 (193–194). С. 73–77.
19. Ілійчук Л. Моніторинг якості освіти : концептуальні підходи та проблеми класифікації. *Нова педагогічна думка*. 2021. Т. 108. № 4. С. 42–48. DOI: [10.37026/2520-6427-2021-108-4-16-19](https://doi.org/10.37026/2520-6427-2021-108-4-16-19).
20. Клімова Г. П. Забезпечення якості вищої освіти як пріоритетна детермінанта становлення інноваційного суспільства в Україні. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. 2017. № 2 (33). С. 65–73.
21. Кравченко Г. Ю., Рябова З. В. Якість освіти в навчальному закладі. Харків : Ранок, 2013. 176 с.
22. Лукіна Т. Моніторинг якості освіти : теорія і практика. Київ : Вид. дім «Шкільний світ» : Вид. Л. Галіцина, 2006. 128 с.
23. Моніторинг навчальної діяльності : навчальний посібник / упор.: Д. М. Бодненко, О. Б. Жильцов, О. Л. Лещинський, Н. П. Мазур. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. 276 с.
24. Моніторинг у роботі заступника директора / упоряд. М. Голубенко. Київ : Шкільний світ, 2009. 128 с.
25. Моніторинг якості знань учнів початкової школи / упоряд. О. Б. Полєвікова. Харків : Вид. група «Основа», 2008. 256 с.
26. Моніторинг якості освіти : світові досягнення та українські перспективи / за заг. ред. О. І. Локшиної. Київ : К.І.С, 2004. 128 с.
27. Моніторинг якості освіти і виховної діяльності начального закладу : навчально-методичний посібник для вчителя / упоряд. В. М. Приходько. Харків : Вид. група «Основа», 2007. 144 с.
28. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25.06.2013 р. № 344/2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text>
29. Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018. Український центр оцінювання якості освіти. Київ : УЦОЯО, 2019. 439 с. URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/12/PISA_2018_Report_UKR.pdf
30. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. К.: Міністерство освіти і науки України, 2016. 40 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
31. Організаційно-методичне забезпечення моніторингових досліджень якості загальної середньої освіти: монографія / за ред. О. І. Ляшенко. Київ : Педагогічна думка. 2011. 160 с.
32. Педагогічна діагностика : завдання, методи, інструменти / упоряд. Т. О. Лукіна. Київ : Проект «Рівний доступ до якісної освіти», 2008. 59 с.
33. Прилипко С. М., Клімова Г. П. Якість вищої освіти України в контексті Болонського процесу. *Право та інновації*. 2014. № 1–2 (5–6). С. 80–87.
34. Приходько В. М. Парадигми моніторингу якості освіти і педагогічного процесу (у запитаннях і відповідях). Харків : Вид. група «Основа», 2010. 192 с.
35. Про Національну доктрину розвитку освіти : Указ Президента України від 17.04.2002 р. № 347/2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text>.
36. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

37. Рогова Т. В. Теоретичні питання оцінювання якості вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 68. Т. 2. С. 156–160.
38. Стратегічний план діяльності Міністерства освіти і науки України до 2024 року. 2019. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2020/01/strat_plan_mon_2024.pdf.
39. Теоретико-методичні засади побудови моніторингових систем оцінювання якості загальної середньої освіти: монографія / за ред. О. І. Ляшенка, Ю. О. Жука. Київ : ТОВ «КОНВІ ПРІНТ». 2018. 192 с.
40. Теоретико-методичні засади забезпечення якості освіти : монографія / за заг. ред. Д.В.Карамішева. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2020. 180 с.
41. Ярошук Л. Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти : навчальний посібник. Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2010. 248 с.
42. Andreikova I., Moiseienko N., Boichuk P., Iliichuk L., Fedchenko K., Bezliudnyi O., Sopivnyk R. Ensuring the Quality of Higher Education in the United Kingdom Using Informatization. *International Journal of Computer Science and Network Security*. 2022. Vol. 22, № 11. P. 324–330. DOI: [10.22937/IJCSNS.2022.22.11.48](https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.11.48).
43. Iliichuk L. Student-centered approach in the system of quality assurance of professional training of future professionals. *Гірська школа Українських Карпат*. 2022. № 26. С. 70–74.
44. Iliichuk L. Ukrainian education in the conditions of war: new challenges, threats and vectors of changes in the context of ensuring the quality of education. *Гірська школа Українських Карпат*. 2023. № 28. С. 16–21. DOI: <https://doi.org/10.15330/msuc.2023.28.16-21>
45. Iliichuk L. Institutional audit as a key instrument for ensuring the quality of education. *Гірська школа Українських Карпат*. 2023. № 29. С. 11–16. DOI: <https://doi.org/10.15330/msuc.2023.29.11-16>
46. Iliichuk L., Tsiuniak O., Vorobets O. Ensuring the quality and accessibility of education in times of war: guidelines and initiatives of the international community. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 2024. Vol. 11. № 1. С. 39–49. DOI: <https://doi.org/10.15330/jpnu.11.1.39-49>
47. Tsiuniak O., Iliichuk L., Riznyk V., Kondur O. Professional values of a modern teacher as the basis for ensuring the quality of education during war conditions. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 2024. Vol. 11. № 3. С. 68–74. DOI: <https://doi.org/10.15330/jpnu.11.3.68-74>
48. Vorobyova O., Horokhova M., Iliichuk L., Tverezovska N., Drachuk O., Artemchuk L. ISO Standards as a Quality Assurance Mechanism in Higher Education. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*. 2022. Vol. 14 (2). P. 73–88. DOI: [10.18662/rrem/14.2/567](https://doi.org/10.18662/rrem/14.2/567).

Інформаційні ресурси:

1. Наукова електронна бібліотека. URL: <http://www.nbu.gov.ua/portal>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського URL: <http://www.nbu.gov.ua>
3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/>

Викладач,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри початкової освіти
та освітній інновацій

Любомира ІЛІЙЧУК